

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:o 48.

Göteborgske

Spionen.

Måndagen, den 30 November, 1772.

Fortfättning af N:o 47.

Här är jämväl en beshynnerlig brygga, sött giswer communication imellan Staden och Fauxbourg St. Sevaire. Efter at den gamla, som waret af sten, sants odugelig, anlades denna, och bygdes af trä, uppå det sättet, at den hwilar uppå batteaux eller stora prämar, enkom därtill bygda, och dessa sänka och höga sig med ebbe och flod. Man gör mycket wäsende af denna bryggan som är i wist asseende snwård. Båen eller Prospecten härifrån å båda sidor är rätt wacker. Staden omhwärfwes af fyra Fauxbourgs. På Fauxbourg St. Gervais är l'Hospital General beläget, som är en widlyftig och kostelig bygnad. Rymmer nu för tiden 3000 personer. Härwid bor den rygtbare M. le Cat, som wid nämnda Hospital är Chirurgien en Chef. Hans cabinett i alla naturens Riken är et af

de synwårdbaste ting här i Rouen. Wi gjorde honom visit, och som han sjelf war occuperad, förde han oss til sin Fru, som emottog oss med all mögelig höfslighet. Hon samt afwen stadd i arbete, nämligen med sina naturalier, uppå hvars kånedom hon anvåndt mycken tid och omsorg. Madame le Cat war oförlikneligen höfslig, och wisade oss ganska noگا alle sine naturalier, samt commenterade helt lärdt och ärfaret i Natural-wetenskapen, hwari hon onekeligen gjordt ganska stora framsieg. På Fauxbourg St. Severe är Hotel Dieu belåget, afwen et Hospital och en ganska stor bygnad.

Ibland Kyrkor kommer ännu at nämnas l'Eglise des Augustins, hwaruti Altaret är et af de skönaste som i Catholska Länder någonsin kan ses. Orgwerket är jämwoål ståtligt.

Wi bivistade här la grande messe kl. half 10 Söndagen, som warar för en timmas tid. Tre Munkar stodo för Altaret, eller rättare sagt, nego, bugade och kyste det samma, utan återwåndo. Det skulle blifwa en widlystlig afhandling at noگا beskrifwa denna Gudstjensten, hwarföre man tils widare låter den bero i minuet, efter at hafwa gjordt den anmärkningen i almänhet, at wår Herr, som wil tilbedjas med hjerta, mer än mun och tunga, omögelig kan finna

finna wälbehag, utan wänjelse och ledsnad wid så tidiga knåböjningar, ceremonier utan betydelse och Latinskt munprat, som Åhörarne icke begripa.

Efter förrättad mässa, nämligen den stora, ty här göras åtskilliga små Söndagen igenom, skedde en begrafsning, på det sättet at en Munk, klädd i hwitt, gick förut med et långt crucifix, sedan 3 andra swartklädde med långa warljus, hwilka skälade någon Latin, som ingen förstod, och omsider kom liket, som bars af 4 andra Augustiner. Huru begrafsningen sedermera skedde i Kyrkan, fick man för denna gången icke förspörja.

Efter här redan är något nämnt om Präster och Munkar, bör icke glömmas at nämna en Curé de Saint Noville 2 a 3 mil härifrån Staden, som är så oförlikneligen remarquabel för sina seuveraine medicamenter och cur för alla sjukdomar, hwarigenom han af både höga och låga blifwet så eftersökt, at han nu mera anses för et oracel än människja.

Och hwad som är beshinnerligast med denne mannen, är, at han botar både Prinsar och tiggare utan wedergälning, och tager aldrig mera än hwad botemedlet kostar, hwaruppå han upwisar Apothecarens räkning. Det säges at K.

Ludwig welat avancera honom och äfwen gjorde honom til Biskop, hwilket han aldes refuserat.

Medan wi wandrat omkring för at se andra saker i Staden, kommo wi äfwen at se den fameuse Sten-ätaren.

Entreen kostade endast 12 sous personen, hwilket icke war för mycket för at se en människja krossa sönder imellan tänderne hårda flint-stenar, såsom bröd-betar, och sedan swälja dem neder. Piltter, så kallades han, wisade oss sina flint-tuggor, eller stenarne sedan de woro krossade til helt små bitar, och på det at wi skulle bli så mycket mera öfwerlygga de at de woro de samma som han taget i munnen, tog han ut en och annan bit och slog eld utur den samma med sit stål. Hans föda utom den omnämnda är rådt kött, och wankas där brännwin och tobak därtil, är han oförlifneligen wäl traacterad. Han talar icke ord af något Europäiskt språk, och säges wara tagen på en obehodd ö i America, hwaräst han i brist af annan föda waret obliagerad at lära sig äta sten och rådt kött af fisk och fegsel, som han kunnat öfwerkomma. På befaling af sin Herre måste denne Judianern wisfa oss mun och hals, hwilka bägge delar funnos

nos oändeligen mycket olika ifrån andra människors. Tänderne woro också skarpare och starkare, men korta och krithwita.

Man skulle tro ögat bedrar sig, då man ser denne mannen äta sin hårda spis; men det är ingen ting wissare än at han gör det, och det utan swärighet.

Til sådant folk, som låta se och höra sig för penningar, hörer jänwål en Italianare, som ifrån barndomen öfwat sig at härma alla slags hängande foglar, som nästergalen, canuarie-fogeln, lärkan med flera, och gör det så wål at man tycker sig höra selswa foglarne. Han kan icke göra så många differanta låten allenaft med munnen, där måste hals och strupe åfwen därtill, hwilka han tvingar med en förunderlig färdighet och wisar således med sit exempel, at dessa delar på människjan äro jänwål gjorda til annat än at äta och dricka med. Det är besynnerligt at han härmar så många foglar, alla på en gång, och at han med så olika låten kan accompagnera i annan musique, såsom guitarre, viol och trumma, hwaruppå han gaf flera exempel.

Änteligen ibland andra någon, hwarmed folket här roar sig, är comödien, hwaråst äro ganska flickeliga och låcka actörer, actricer.

Dans

Dansare och Danserskor. Ibland andra Tragedier och Comoedier samt farcer upfördes Les Franc Maçons en aldeles ny piece och rätt artig. Man wille allenast klandra at här decouvreras werkeligen en hoper af Grimurarnes teken och handgrep.

Det war på denna Theatern, som den stora Uetricen i Paris, Manssell Clairon förmerade sig, och det blef oss berättat af en gammal man, at då hon agerade första gången, ännu en liten flicka, gaf hon något stort tillkänna, och at hon med tiden skulle winna det almånna tycke, som hon öfwer hela Franskerike med så mycken utmärkt heder besitter.

Tapeten på denna Comoedien föreställer sorg och glädje under afbildade olika förrättningar af äldre och yngre människor, med inscription: Una monet luctu, docet altera Risu, hwilket har afseende både på Comique och Tragique-spel.

Den i Franska Historien så mycket bekanta Pucelle d'Orleans eller Jeanne d'Arc blef här i Rouen bränd af Angelsmännerne, efter at hafwa flera gånger, som anförare för en Fransk Armee, gjordt stora nederglag på sin fiende.

Til hånnes minne och heder är hånnes statue uprest på samma ställe, där hon blef bränd, hwilken plats nu utgör et litet torg.

Sedan wi passerat 14 dagar i Rouen, begoswo wi of på resan til Paris den 12 Mars och togo den så kallade nedre wägen, såsom bättre än den öfre, då likwål bägge äro nästan lika långa, nämligen 15 poster den ena, och 14 och en half den andra. Negderne af Rouen, som wi wid utresan sågo, äro rätt wakra, hwartil floden Seine, som delar sig i flera armar, och kröker sig i åtskilliga bugter, onekeligt måst bidrager.

Wi passerade Port St. Quiu, som är en post Royal och betalas dubbelt. Baudrevil en och en half post, Gaillon 2 post, Bernou en och en half post, Bonnières en och en half post. Mantes en och en half post, Meulan en och en half post, Trielle en post, St. Germain en och en half post, Nanterre en post och hunno Paris, post Royal, fl. 4 efter middagen.

Ju närmare til Huswudstaden, ju wäkrare synes Landet, som man passerar. En stor del af ofswannända platser äro småstäder som hafwa Fortifications-werk utan Soldater och casjoner.

(Cluret härnäst.)

Stads

Stads Nyheter.

Göteborgske Wexel-Coursen.

Den 21 November.

Lond.	74 $\frac{1}{2}$	- - -		- - - - -	D. K:mt.
Amst.	68 $\frac{1}{2}$	- - -		- - - - -	M. K:mt.
Hamb.	73 $\frac{1}{2}$	- - -		- - - - -	M. K:mt.

Utgångne äro Skepparne Peter Åkerstedt till Hamburg, D. Windberg och Sam. Dixon till Corck samt And. Thorsen och Cor. Kullin till Irland med full.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Wallgatans Rote. Tisdagen Kongsgatans Rote. Onsdagen Kyrkogatans Rote. Torsdagen Drottningegatans Rote.

Kundgörelser.

Hos Herr Willem Hassacker finnes nyligen inkomna, alle sorter specier, färgvaror, Edammer ost. Holländskt smör i åttondelar och sextondelar, samt Holländsk sil i sextondelar, m. m. til billigaste priser.

För Borgerklapets Infanteri finnas ännu nya Patrontaster hos Herr Johan Foct

Ratten imellan den 18 och 19 dennes hafwa tjuft war sig genom fensler-galven inbrutet i Örgryte Kyrka, och borttaget en hvit dräts-buk, märckt med bokstäfverne M. W. den som det stulna kan tillräcta skaffa och det anmäler hos Kloctaren Hasselgren på öfwerås, har därför hederlig wedergålning at förwänta.